

SOCIALTILSYN HOVEDSTADEN

ÅRSRAPPORT 2017 – KORT UDGAVE

ET TILBAGEBLIK PÅ 2017 OG ET KIG FREMAD

Endnu et år er gået, og Socialtilsyn Hovedstaden kan se tilbage på et år, hvor vi aflagde 2.169 tilsynsbesøg i sociale tilbud og plejefamilier. Vi har i 2017 haft særlig fokus på tilbuddenes og plejefamiliernes forvaltning og implementering af den nye lov om voksenansvar, der gælder for anbragte børn og unge. Vi har desuden haft fokus på udviklingshæmmede borgeres sundhed og trivsel. I nærværende rapport kan du læse mere om begge emner.

Socialtilsyn Hovedstaden oplever, at langt de fleste tilbud og plejefamilier er præget af god kvalitet. Ledelsen og medarbejderne i tilbuddene og plejefamilierne har relevante kompetencer, og det har en afsmittende effekt på borgernes trivsel. For Socialtilsyn Hovedstaden er gensidig dialog en forudsætning for et konstruktivt og udviklingsorienteret tilsyn, hvor det fælles mål er at løfte kvaliteten for borgerne. I hele 2017 har vi haft fokus på at formulere udviklingspunkter i samarbejde med tilbuddene og

plejefamilierne, hvor formålet har været at bidrage yderligere til at hæve kvaliteten. Det har været en fornøjelse at opleve, hvor motiverede både tilbud og plejefamilier er for at arbejde med at hæve kvaliteten.

I 2018 går vi ind i socialtilsynets femte år. Det bliver et interessant år, fordi slutevalueringen af tilsynsreformen skal finde sted. Her vil socialtilsynene blive målt på, om vi løser tilsynsopgaven efter hensigten, og om lov om socialtilsyn har haft den tiltænkte effekt. I al beskedenhed tror vi selv på, at vi har været med til at løfte kvaliteten i både tilbud og plejefamilier. Det har vi gjort ved at insistere på dialog i alle henseender af tilsynsopgaven. Og det har vi gjort i gennem en fagligt velfunderet tilsynspraksis, der udvikles løbende i takt med, at vi bliver klogere, og hvor borgeren og borgerens behov altid er i centrum.

Borgerinddragelse bliver et nøgleord for Socialtilsyn Hovedstadens aktiviteter i 2018. Hele året har vi fokus på at undersøge, om og hvordan plejefamilier og tilbud formår at inddrage borgerne i beslutninger, der angår dem selv. Vi kigger

også indad og reflekterer over vores egen praksis i forhold til at inddrage borgernes stemme på tilsynsbesøget. Det skal gøre os i stand til at indsamle endnu bedre oplysninger fra dem, der er nærmest til at vide noget om kvaliteten i tilbud og plejefamilier – borgerne selv.

Socialtilsyn Hovedstaden vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til alle vores samarbejdspartnere for et godt og konstruktivt samarbejde i 2017.

I ønskes god læselyst med Socialtilsyn Hovedstadens årsrapport 2017.

Venlig hilsen

Mie Andresen, chef for Socialtilsyn Hovedstaden

2017 I NØGLETAL

I 2017 har alle godkendte tilbud og plejefamilier modtaget mindst ét tilsynsbesøg.

I 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden aflagt 2.169 tilsynsbesøg – 12 % af besøgene var uanmeldte.

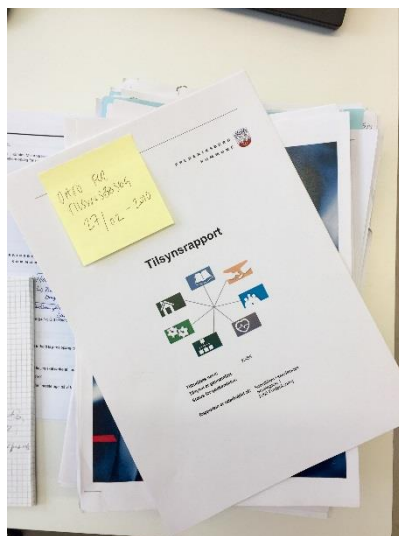
I 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden godkendt 80 nye tilbud og plejefamilier.

I 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden tilbagekaldt godkendelsen hos 8 tilbud og plejefamilier.

I 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden udstedt 60 påbud og iværksat 6 skærpede tilsyn.

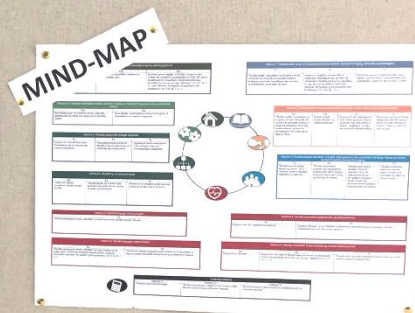
I 2016 overtog socialtilsynene opgaven med at regodkende og føre tilsyn med alkoholbehandlingstilbud. I perioden indtil den 31. december 2017 har vi regodkendt 30 tilbud med alkoholbehandling.

I 2017 modtog Socialtilsyn Hovedstaden 257 whistleblows

KVALITETEN I TILBUD OG PLEJEFAMILIER

REFLEKSIONSTAVLE

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler

Både på voksenområdet og børne- og ungeområdet ser Socialtilsyn Hovedstaden en stigende tendens til, at flere tilbud ønsker at kunne modtage forskellige målgrupper samtidig. Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler generelt, at tilbuddet har fokus på at sikre, at medarbejdernes kompetencer er i overensstemmelse med målgruppernes behov og eventuelle nye metoder og tilgange i relation til udvidelser af godkendelsesrammen.

KVALITETEN I BØRNE- OG UNGETILBUD

Socialtilsyn Hovedstaden vurderer generelt, at der er god kvalitet i tilbuddene på børne- og ungeområdet. Baseret på kvalitetsmodellens indikatorer har der været opadgående trivsel blandt anbragte børn og unge i de senere år, og børnene giver i vid udstrækning udtryk for at føle sig hørt og respekteret af tilbuddenes medarbejdere. Socialtilsyn Hovedstaden vurderer, at både medarbejdere og ledelse er fagligt godt klædt på i forhold til at varetage målgruppens behov med relevante faglige indsatser.

Socialtilsyn Hovedstaden ser dog en stigende tendens til, at flere tilbud ønsker at kunne tage imod mange forskellige målgrupper på samme tid og levere mere fleksible ydelser. I den henseende oplever vi ofte, at tilbuddene mangler refleksion omkring, hvordan de vil håndtere målgrupper med forskellige vanskeligheder og sikre, at medarbejderkompetencerne følger med. For Socialtilsyn Hovedstaden er det afgørende, at tilbuddene både fysisk og indholdsmæssigt understøtter

behovet for fleksibilitet. Det er ligeledes afgørende, at de specialiserede kompetencer, medarbejderne har oparbejdet i forhold til en mere afgrænset målgruppe eller en given metode, ikke går tabt, når tilbuddet skal håndtere flere målgrupper og en bredere palette af ydelser.

Tilsynskonsulenterne oplever generelt, at de relationer, anbragte børn og unge har, er mindre langtidsholdbare sammenlignet med de relationer, andre børn og unge har. Langt de fleste anbragte børn har kontakt med noget af deres familie samt sociale relationer i et eller andet omfang. Det er dog ikke alle tilbud, der er lige gode til at understøtte, at de unge kan fastholde kontakten med deres søskende og venner fra tiden før, de blev anbragt. Det samme gælder for deres deltagelse i sociale aktiviteter. Stort set alle anbragte børn og unge deltager i sociale aktiviteter i det omgivende samfund i et eller andet omfang. For mange foregår det dog i en mere lukket gruppe, hvor man bliver eskorteret af en pædagog fra tilbuddet, og hvor der mangler mulighed for at etablere relationer, der er bæredygtige uden for rammerne af den

konkrete aktivitet. Når de unge forlader tilbuddet, falder de sociale aktiviteter, tilbuddet faciliterer, fra, og det betyder, at de unge kan komme til at føle sig ekskluderede og ensomme.

Implementering af lov om voksenansvar

Overordnet set er det Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at langt de fleste tilbud på børne- og ungeområdet har sat sig ind i den nye lov om voksenansvar, der trådte i kraft den 1. januar 2017. Selvom de fleste har orienteret sig i loven og forstår lovgivers intentioner, har årets tilsynsbesøg vist, at ikke alle tilbud kan redegøre for centrale begreber i loven, herunder forskellen mellem tidligere og nuværende regler. Det afspejler sig ved, at Socialtilsyn Hovedstaden har givet en del udviklingspunkter, der angår at opkvalificere medarbejdernes viden omkring loven.

I forhold til den nye lov oplever Socialtilsyn Hovedstaden de største udfordringer i forhold til daglige indgreb i selvbestemmelsesretten. Tilsynskonsulenterne oplever, at nogle tilbud har nogle særlige rutiner, der indskrænker børnenes kommunikationsfrihed. Det kan være rutiner som at

inddrage de unges mobiltelefoner om natten uden deres samtykke eller at slukke for internettet på bestemte tidspunkter. Ifølge den nye lov om voksenansvar kan man kun foretage indgreb i kommunikationsfriheden, hvis der træffes en afgørelse herom i børn- og ungeudvalget i anbringende kommune.

Du kan læse mere om lov om voksenansvar på Socialtilsyn Hovedstadens hjemmeside og finde vejledningsmateriale om loven for både børn og voksne på Socialstyrelsens hjemmeside.

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler

.... at der så vidt muligt gøres brug af pædagogiske midler med fokus på indre styring i barnet frem for kontrol og husregler, der rækker videre end formålet tilsiger, og vi opfordrer til, at de unge inddrages i beslutninger og dilemmaer omkring håndtering af og adfærd på digitale medier.

KVALITETEN PÅ PLEJEFAMILIEOMRÅDET

Socialtilsyn Hovedstaden vurderer, at der generelt er god kvalitet på plejefamilieområdet. Selvom anbragte børn generelt er bagefter ikke-anbragte børn, når det kommer til områder som generel trivsel, skolegang, venskaber mv., oplever Socialtilsyn Hovedstaden en positiv udvikling på området, hvor trivslen blandt plejebørnene generelt er opadgående. Plejefamilierne skaber stabile rammer for børnene og støtter dem i deres skolegang. Set i forhold til den belastningsgrad, de er godkendt til, har plejefamilierne generelt de nødvendige kompetencer i forhold til plejebørnenes behov.

Socialtilsyn Hovedstaden oplever dog også, at nogle plejefamilier får anbragt et barn, som er mere belastet end den belastningsgrad, de er godkendt til. Det er en udfordring, fordi plejefamilien i så fald mangler de nødvendige kompetencer til at håndtere plejebarnets særlige behov, og det har konsekvenser for kvaliteten i opgaveløsningen.

Tilsynskonsulenterne anbefaler, at plejefamilierne arbejder mere aktivt med at hjælpe barnet til at etablere venskaber og lave aftaler med andre børn. Plejebørn har – ligesom alle andre børn – brug for gode venner og nære relationer. For mange plejebørn kan det dog være ekstra svært at etablere og fastholde venskaber. Det kan eksempelvis være, fordi plejebarnet er flyttet væk fra sine gamle venner i forbindelse med sin anbringelse, eller fordi barnet har en eller flere vanskeligheder eller handicaps, der begrænser barnet i at indgå i sociale relationer med andre.

Plejefamiliernes ret og pligt til at deltage i efteruddannelse

Overordnet set er det Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at plejefamilierne har stort fokus på at udvikle deres kompetencer i forhold til plejeopgaven. I forhold til de lovpligtige kurser er det Socialtilsyn Hovedstadens erfaring, at plejefamilierne er blevet bedre til at deltage i kurserne. Tilsynskonsulenterne fortæller, at de familier, der tidligere har fået udviklingspunkt om at deltage i de lovpligtige kurser, er begyndt at gøre det. Der er dog stadigvæk en mindre

gruppe, som fravælger at deltage i de lovpligtige kurser.

Selvom tilslutningen generelt er blevet større, er der nogle plejefamilier, der giver udtryk for, at kursusindholdet ikke er relevante i forhold til de plejeopgaver, plejefamilien har. Eksempelvis er der mange, der har nævnt for Socialtilsyn Hovedstaden, at de savner konkrete handleredskaber og fokus på, hvad de skal gøre i forhold til de konkrete opgaver, de har med plejebarnet i dagligdagen. Her har Socialtilsyn Hovedstaden anbefalet plejefamilierne at være mere proaktive. Hvis de ikke mener, at nogle af kurserne er relevante for dem, skal de tage medansvar og komme med konkrete ønsker til deres familieplejekonsulent.

Implementering af lov om voksenansvar

Overordnet set er det Socialtilsyn Hovedstadens erfaring fra tilsynsbesøgene, at de fleste plejefamilier har sat sig ind i den nye lov og forstår lovgivningens intentioner. I løbet af året er tilsynskonsulenterne stødt på nogle opdragelsesmetoder eller gråzoner, der adskiller sig derved, at familierne ofte ikke selv er klar over, at der er tale om et indgreb i barnets

selvbestemmelsesret og dermed et brud på lov om voksenansvar.

Tilsynskonsulenterne oplever, at nogle af opdragelsesmetoderne, fx dét at fratage mobiltelefonen, benyttes i et meget stort omfang og blandt mange plejefamilier. Metoderne tages ofte i brug med udgangspunkt i et misforstået hensyn over for barnet. Det kan betyde, at barnet ikke lærer at tage ansvar for sig selv og sine handlinger. Det kan også have konsekvenser for udviklingen af barnets selvværd, eksempelvis hvis barnet oplever gentagne gange, at den voksne tager over og administrerer barnets lomme penge.

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler

..... at plejefamilierne arbejder mere aktivt med at understøtte anbragte børn i at indgå i netværk og relationer, der er mere langsigtede, og som kan følge dem hele livet.

KVALITETEN PÅ VOKSENRÅDET

Overordnet set er det Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at der er god kvalitet på voksenområdet.

Tilsynskonsulenterne har oplevet en positiv udvikling i de senere år, hvor kvaliteten generelt er opadgående. De fleste borgere har kontakt og samvær med deres familie i dagligdagen og deltager endvidere i uddannelses- og beskæftigelsestilbud og sociale aktiviteter i deres fritid.

Tilsynskonsulenterne fremhæver samtidig, at tilbuddene er blevet bedre til at styrke borgernes kompetencer til at indgå i sociale relationer.

Langt de fleste tilbud vurderes endvidere til at have en høj kvalitet inden for ledelses- og medarbejderkompetencer, men det er samtidig et område, hvor vi ser alvorlige kvalitetsmangler. Socialtilsyn Hovedstaden oplever fortsat, at nogle tilbud undlader at lave den nødvendige afgrænsning i målgruppen, hvilket betyder, at medarbejderne mangler kompetencer i forhold til at understøtte den samlede

målgruppe. For at undgå mistrivsel i borgergruppen eller unødige flytninger af borgerne, er det afgørende, at tilbuddene sikrer, at der er overensstemmelse mellem den målgruppe, tilbuddet er godkendt til, og de borgere, der bor i tilbuddet.

Udfordringer i forhold til handicappede borgers sundhed

I 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden haft skærpet fokus på at undersøge, hvordan medarbejdere i handicapbotilbud understøtter udviklingshæmmede borgers fysiske og mentale sundhed (kriterium 5 i kvalitetsmodellen) og herunder, om borgerne deltager i nationale sundhedsscreeninger.

Tilsynskonsulenterne fortæller, at medarbejdere på tilbuddene generelt er gode til at understøtte borgernes sundhed. De gør en stor indsats i forhold til at sikre, at borgerne kommer til lægen, tandlægen mv., og de har generelt stor viden omkring og opmærksomhed på borgernes fysiske og mentale sundhed.

I forhold til deltagelsen i nationale screeninger er det tilsynskonsulenternes oplevelse, at medarbejdere i høj grad

arbejder med at understøtte borgerne i at deltage i nationale screeninger. Det er dog ikke ensbetydende med, at borgerne rent faktisk deltager i nationale screeninger. Der er en stor gruppe af borgere, som selv fravælger at deltage i nationale screeninger af den ene eller den anden grund.

Tilsynskonsulenterne oplever, at de fleste medarbejdere er gode til at reflektere over borgernes fravalg af deltagelse i nationale screeninger ved at overveje alternative fremgangsmåder, men der er også mange medarbejdere, der ureflektet godtager et nej. I den forbindelse oplever tilsynskonsulenterne, at nogle medarbejdere giver udtryk for, at borgerne skal skånes for at deltage i screeninger. I forlængelse af dette opfordrer tilsynskonsulenterne medarbejdere til at være mere opsøgende omkring, hvordan man får den pågældende gruppe af borgere ind i sundhedsvæsenet ved at arbejde pædagogisk med at opmuntre borgere i risikogruppen til at deltage i nationale screeninger.

Regodkendelse af alkoholbehandlingstilbud

I perioden fra den 1. januar 2016 til den 31. december 2017 har

Socialtilsyn Hovedstaden udført opgaven med at regodkende allerede eksisterende alkoholtilbud.

Det er Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at der generelt er god kvalitet blandt de tilbud, der yder alkoholbehandling.

Tilsynskonsulenterne ser generelt en tendens til, at medarbejderne og ledelsen på tilbud med alkoholbehandling er bedre uddannede og har flere specialiserede kompetencer i forhold til målgruppen sammenlignet med det samlede voksenområde.

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler

... at medarbejderne i tilbuddene bliver mere opsøgende omkring, hvordan man støtter gruppen af udviklingshæmmede borgere til bedre at kunne modtage sundhedsydelser på lige fod med andre borgere i samfundet.

Du kan læse den fulde
årsrapport på Socialtilsyn
Hovedstadens hjemmeside

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

